

Balluns sgolan tochen el Tirol dil Sid

A caschun dil kick off „scola en moviment“ dils 20 da settember 2010 havein nus organisau ina concurrenza da balluns. Era sche las relaziuns (jeu manegiel la peisa dil pupi dallas cartas vid ils balluns) ein buca stadas optimalas ein tuttina treis da nos balluns sgulai tochen el Tirol dil Sid.

Dils rodund 200 balluns che nus havein schau sglar igl atun vargau ein 32 vegni anflai e tarmess anavos a nus. Biars balluns ein vegni anflai el contuorn da Mustér, era en la Val Tujetsch ed en la vischinonza da Trun.

Il pli liung viadi ha il ballun dil scolast Bruno fatg. Il ballun ei sgulaus 312 km tochen a Senale San Felice el contuorn da Bozen ed ei vegnius anflaus ils 26 da settember 2010. Il ballun da nossa mussadra Pia ei

sgulaus 253 km lunsch tochen a Marling el Tirol dil Sid. El ei vegnius anflaus ils 6 d'october 2010.

Buca mo ils balluns dils scolasts/as han fatg in liung viadi. Era tals da scolars/as han anflau la via tochen en l'Italia. Il ballun da Lilian Probst ei sgulaus 229 km tochen en la Val Martell (Vinschgau) ed ei vegnius anflaus ils 21 da settember 2010. Il ballun da Marco Giger ei vegnius anflaus ils 7 da november 2010 sin il Pass digl Alvra, ina distanza da 113 km. Tochen a Bravuogn (96 km) ei il ballun da Pierina Tschuor sgulaus e vegnius anflaus aunc il medem di. La davosa carta che nus havein survegniu ei vegnida anflada ils 28 da matg 2011 ad Acladira/Trun.

scolasta Catarina

Pierina, Lilian e Marco han gudignau in bon da Menzli Sport.

Jamna da project dalla scoletta + 1. e 2. classa

16 – 20 da matg 2011

Ils 60 scolarets e scolaras ein vegni parti en treis gruppas mischedadas.

L'emprema gruppa tier scolasta Yvonne ha giu viseta da dunna Traeber (Schulprojekt KRAX) cun siu tgaun Chiara. Ils affons han empriu d' enconuscher il Bearded Collie cun dar la toppa ad el e regalar ad el persunter in mam. Tut tgi che ha vuliu ha astgau strihar il tgaun, mirar ses dents, tucrar sias toppas, las greflas e la cua. Ils affons han empriu co els ston secuntener cu els entaupan in tgaun jester. Els han saviu evenimentar tgei caussas ch'il tgaun sa far fetg bein, p. ex. ferdar las ligiongas ch'eran

zuppadas els mauns dils scolaras ni en rollas da pupi. Plinavon han els empriu d'interpretar il lungatg dil tgaun, buca mo las differentas vuschs ch' el ha, mobein era quei ch'el muossa cun sia cua. Sil plaz scola han

els fatg ina cuorsa cun Chiara ed era viu co ella vul tener ensemen la gruppa e co ella fa returnar in affon che ha bandunau la gruppa.

Sco resumaziun dalla sentupada cun il tgaun han tuts scolaras survegniu in cudischi translataus dalla scolasta Yvonne cun in pèr impurtantas reglas e buns tips co ins duei tractar in tgaun e co igl ei da sedepurtar enviers el.

La secunda gruppa ei sefatschentada cun scolast Linus oravontut cun differentas fuormas da tgauns. All'entschatta han ils affons contemplau fotografias da tgauns e raquintau co quel sesa, co el tegn las ureglias, co el dorma, co el seglia ed aschia vinavon. Lu han ils affons astgau

designar lur tgaun. Quel han els tagliau ora e culau sin in placat. In'otra fuorma ei stada il „chepi-tgaun“. Ord il tgaun han ils affons creau in chepi. Sco davosa lavur han els creau in tgaun per metter el matg flurs. La tierza gruppa ei stada en scoletta tier las mussadras Pia e Rilana. Leu han ils affons zambergiau in tgaun ord butteglas da pet. Els han luvrau sur sesez e cun grond plascher han els priu lur tgaun a casa.

Il davos di da nossa jamna da project vein nus mirau communablamein la 2. part dil film „102 Dalmatiner“. Ils affons ein sevivi en la historia dils tgauns ch' ei era in deletg da mirar lur reacziuns e lur plascher.

scolasta Yvonne

La viseta el museum la Truaisch

Nus dalla 5avla classa cun scolasta Helena ed Ingrid essan i ils 18 da schaner cul tren dallas 13.14 uras enta Sedrun. Sco emprendem havein nus mirau las stallas da Nadal, la pli veglia ha 100 onns. Nus havein astgau tener figuras ord la Tiara Sontga ch'ei tagliadas ord lenn d'olivas. Quella sort lenn ei bia pli greva che lenn pegn. Suentier havein nus mirau l'exposziun da devoziunalias ed in film che muossa la midada tier las processions durant ils davos 80 onns, usits religios da pli baul ed oz. Il film era interessants (denton buc per tuts tuttina). Nus havein era mirau utensils vegls. Sco finiziun havein nus mirau cristallas e crappa speziala. Dunna Barla Monego-Venzin, che ha declarau a nus las caussas, ha detg che biars damondien, sch' ella hagi il milarit. Ella ha lu propi giu el! El ei melens verds e 4,3 cm gronds e fetg custeivels. Il davos havein nus aunc survegniu mams e lu essan nus puspei turnai a casa.

Selina, 5. classa

Rapport dil project dall'emprema reala e secundara 2011

La noziun "prevenziun" vegn savens messa en connex cun drogas. Schegie che drogas ei stau in tema central da quella jamna, cumpeggia il tema prevenziun aunc bia dapli. Ei va per prevenziun da regls en general, en emprema lingia denton per la promoziun da nosa sanadad. Durant ils emprems dus dis han nos scolars acquistau la savida generala davart las differentas fuormas da dependenzas ch'ei dat. Persuls ni en dus han els mintgamai elaborau ina presentaziun buca mo dallas drogas enconuschentas (cannabis, alcohol, heroin, nicotin, medicaments eav.) mobein era dependenzas sco la dependenza da giugs, dil natel, disturbis dalla nutriziun eav. Sco input vein nus confruntau ils scolars e las scolaras cun ina documentaziun dallas vegn drogas las pli nuscheivlas che sebase sin retschercas dalla renomada BBC. La documentaziun classifichescha las drogas tenor criteris toxicologics, socials ed economic. Il punct culminont dall'jamna ei segiramein stau

la viseta da Beno Kehl (teolog, psicolog e pedagog social) che s'engascha cun tgiert ed olma per carstgauns agl ur dalla societad, principalmein silla gassa a Turitg. Cun siu carisma, sia sempladad e siu dun genial da s'entupar cun carstgauns, ha el schau anavos fastitgs en mintgin da nus.

En buna memoria stat a nus sia explicaziun: „Sucht entwickelt sich oft aus einer nicht gestillten Sehnsucht“. MintginA ha en el il desideri (Sehnsucht) da contonscher ventira. Sch'il giuvenil reussescha da dar a sia veta senn e finamiras positivas ha el buca basegns da substituir talas entras drogas. Ils dis da project ein vegni concludi cun ina devoziun en baselgia. Sco pintga regurdientscha han ils giuvenils retschiert ina cruschetta fatg senza da Beno e sia partenaria. Quella ha el surdau a mintgin cun enzaconts plaids persunals. Suentier quels muments commuentonts ei nies project staus a fin.

scolasts Marcus e Gabriel

Sefatschentai cul turissem

Igl ei gia usit che la 5. e 6. classa sefatschentan da temps en temps cul turissem. Naschida ei quell'idea avon entgins onns en connex cun in project da Svizra Turissem. Aschia ein ils scolars era sefatschentai uonn cun quei tema. Els ein vegni tgamunai da scolasta Irena e dils scolasts Bruno e Gion.

Duront ils dis da project han ils scolars empriu d'enconuscher diversas spartas dil turissem. D'ina vart ei quei il menaschi administrativ da Sedrun Mustér Turissem, lu denton era l'infrastructura che la vischnaunca metta a disposiziun. Ils scolars han empriu d'enconuscher diverss mistregns cunfrontai cul turissem, nossa dependenza da quel e las colligiazions che quellas han viden en menaschis ch'ins maina schminass. Nus vein discussiunau davart ils problems, mo era dils avantatgs che nossa vischnaunca ha entras quei sector.

Mintgamai il suentermiezdi vein nus visitau entgins menaschis representativs che lavuran stretgamein

cul turissem. El vitget dalla REKA ha Pius Giger declarau igl entir cumplex naven dil tschaler entochen al surcombras e mussau tgei spetgas ch'in hosp da vacanzas ha cu el fa vacanzas a Mustér. Tier la firma Zai vein nus astgau mirar co skis specials vegnan fatgs. Las explicaziuns detagliadas da Simon Jacomet e Marc Demont ein stadas fetg interessantas ed han caschunau grond smarvegl. Alla staziun dalla Viafier Retica ha Rolf Müller declarau e mussau igl entir menaschi. Fatg surstar ha cunzun la gronda quantidad da rumians che serimna en in di alla staziun da Mustér e che nossa staziun ei responsabla per tutta reclama dalla Viafier Retica. Ed el Hotel Cucagna ha Fabian Schwarz beneventau nus e menau nus tras il hotel, declarond ils divers mistregns e las vastas purschidas. Teoria e praxis ein stai en buna ballontscha, en mintga cass aschia, che mintgina e mintgin ha saviu emprender dètg bia duront quels dis.

Nus giavischein a tuts bialas vacanzas!

Program da scola 2011/12

Entschatta digl onn da scola 2011/12:

gliendisdis, ils 22.08.2011

Vacanzas d'atun	gliendisdis	10-10-11	–	venderdis	21-10-11
Vacanzas da Nadal	gliendisdis	26-12-11	–	venderdis	06-01-12
Vacanzas da sport	gliendisdis	27-02-12	–	venderdis	02-03-12
Vacanzas da primavera	gliendisdis	30-04-12	–	venderdis	04-05-12

Finiziun digl onn da scola 2011/12

venderdis ils 22.06.2012

Entschatta digl onn da scola 2012/13

gliendisdis 20.08.2012

Firaus e dis libers:

Numnasontga	01-11-2011
Sogn Martin (di da fiera)	suentermiezdi liber
gliendisdis tscheiver	20-02-2012
Sogn Giusep (gliendisdis)	19-03-2012
Pastgas	06-04-2012 tochen 09-04-2012
Anceinza	17-05-2012
scolaziun interna	18-05-2012
Gliendisdis-Tschuncheismas	28-05-2012
Sontgilcrest	07-06-2012